
Presentació

Una llengua només sobreviurà en el temps si té prou capacitat per a adaptar-se a cada moment històric. Això és especialment important en els àmbits de les ciències i de les tecnologies, sobretot en aquelles que, pel seu marc sociocultural i històric, han de lluitar constantment per mantenir la seva personalitat en un món amb una excessiva tendència a la desaparició de les que no tenen al darrere comunitats nombroses i interessos econòmics importants. Res d'això serà nou per al lector, però cal tenir-ho sempre present en obres com aquest *Diccionari de recerca clínica de medicaments*.

L'obra és hereva d'una llarga tradició en el camí de dotar el català de termes propis en els àmbits mèdics. Cal recordar almenys dues aportacions que destaquen per la seva importància: el *Diccionari de medicina*, dirigit per Manuel Corachan l'any 1936, i el *Diccionari enciclopèdic de medicina*, la primera edició del qual va ser dirigida per Oriol Casassas l'any 1990. Aquest darrer va marcar el procés de normalització del català mèdic, que ha continuat amb nombroses obres, moltes de les quals han tingut el TERMCAT com a patrocinador incondicional.

La ràpida evolució de la ciència biomèdica fa necessària una adaptació constant del seu llenguatge per a evitar que els termes manllevats directament d'altres idiomes s'hi estableixin de forma irreversible. En aquesta direcció, els autors han participat en la redacció de diverses publicacions dedicades a facilitar la disponibilitat d'eines per a permetre la utilització del català en recerca clínica.^{1,2} La Fundació Dr. Antoni Esteve té també una llarga tradició a contribuir a la difusió de diverses obres terminològiques tant en català³ com en castellà.^{4,5} Fruit d'aquesta col·laboració a tres bandes —TERMCAT, Fundació Dr. Antoni Esteve i els autors— ha estat possible la redacció i l'edició de la present obra.

¹ BOSCH, Fèlix; NAVARRO, Fernando A.; BAÑOS, Josep-E. "Es pot emprar el català en la recerca clínica de medicaments? (1)". *Annals de Medicina*. Vol. 85 (2002), núm. 2, p. 94-101.

² BOSCH, Fèlix; NAVARRO, Fernando A.; BAÑOS, Josep-E. "Es pot emprar el català en la recerca clínica de medicaments? (i 2)". *Annals de Medicina*. Vol. 85 (2002), núm. 3, p. 168-172.

³ FUNDACIÓ DR. ANTONI ESTEVE; TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Termes de recerca clínica de medicaments* [material gràfic]. Barcelona: Fundació Dr. Antoni Esteve, cop. 2002. 1 tríptic.

⁴ BAÑOS, J.-E.; BROTONS, C.; FARRÉ, M. *Glosario de investigación clínica y epidemiológica*. Barcelona: Fundación Dr. Antonio Esteve, cop. 1998. (Monografías Dr. Antonio Esteve; 23)

⁵ LAURENCE, Desmond; CARPENTER, John (ed.). *Diccionario de farmacología y temas afines*. Barcelona: Fundación Dr. Antonio Esteve, cop. 2000. (Monografías Dr. Antonio Esteve; 27)

És útil un diccionari de recerca clínica de medicaments en català en un entorn professional dominat per l'anglès? Per a alguns, això és una rêmora voluntarista que no representa una contribució important a aquest àmbit. Òbviament, els autors dissenteixen d'aquesta opinió. La necessitat d'emprar la llengua de forma adequada suposa inevitablement la utilització dels termes adequats en cada moment i no deixar-se endur per una espècie de mandra intel·lectual o, pitjor, d'esnobisme inconscient que inclou de forma sistemàtica termes d'altres idiomes. Aquest costum, malauradament massa estès en els àmbits biomèdics, és de vegades fruit de la inexistència (o de la desconeixença) de termes acceptats en cada situació. Aquesta obra vol ser una contribució més a la disponibilitat de les paraules que permetin emprar el català de forma adequada en entorns professionals associats a la recerca clínica i, en particular, a la recerca clínica de medicaments.

Per què s'ha afegit al títol el matís "de medicaments"? És ben conegut que la recerca clínica té lloc sobretot en l'àrea de la recerca amb medicaments, tot i que la metodologia de la recerca clínica pot emprar-se en moltes altres àrees, com en tractaments no medicamentosos —en cirurgia, per exemple— i, fins i tot, en àrees no terapèutiques —mesures preventives, diagnòstiques, seguiment de dietes o en intervencions educatives. Per tant, la recerca clínica des del seu inici i fins al moment actual s'ha articulat a l'entorn de la recerca de medicaments. A més, la idea d'aquest diccionari va tenir la seva llavor arran d'un curs sobre l'assaig clínic amb medicaments impartit fa aproximadament quinze anys.

Com totes les obres d'aquestes característiques, el *Diccionari de recerca clínica de medicaments* neix amb el problema de la seva obsolescència. El ràpid canvi fa que aviat el lector no trobi en les obres de referència aquells termes acabats d'introduir. Per aquesta raó, els autors de diccionaris contrauen una gran responsabilitat en la seva actualització. En una societat madura, però, d'altres han d'agafar el relleu de mantenir al dia la validesa de les obres lexicogràfiques. Igual que els diccionaris de medicina citats en aquesta introducció van ser la nostra referència intel·lectual i històrica, esperem que el nostre contribueixi a interessar en el mateix camí les properes generacions.

FÈLIX BOSCH, JOSEP-ELADI BAÑOS I ALBERT COBOS
Barcelona, 11 de setembre de 2014